

SCENARIUSZ KATECZEZY

**Wielkość i godność człowieka
na przykładzie filmu
„Prymas - trzy lata z tysiąca”,
reż. T. Kotlarczyk.**

Święty Wojciech
strefa katechety

Wielkość i godność człowieka na przykładzie filmu „Prymas - trzy lata z tysiąca”, reż. T. Kotlarczyk.

Kl. III liceum/technikum

Cele operacyjne:

Uczeń:

- > wie, jaki był los Kościoła katolickiego w Polsce w czasie rządów prezydenta Bieruta;
- > zna i rozumie pojęcie godności człowieka;
- > potrafi dokonywać moralnej oceny czynu;
- > kształtuje w sobie postawę wierności wyznawanym wartościom.

Cel sformułowany w języku do ucznia:

Na dzisiejszej lekcji będziemy obserwować zachowanie głównych bohaterów filmu i dokonamy próby oceny moralnej ich czynów.

Metody pracy:

emisja filmu - stop klatka, wykład, rozmowa kierowana, dyskusja, asocjogram.

Środki dydaktyczne:

film „Prymas - trzy lata z tysiąca”, reż. T. Kotlarczyk, Katechizm Kościoła Katolickiego, karty zadań.

Formy pracy:

- > grupowa
- > indywidualna

PRZEBIEG LEKCJI

1. Krótki wykład katechety nawiązujący do czasów reżimu komunistycznego:

Na przełomie lat pięćdziesiątych władze PRL nasiliły politykę bezwzględnej represji wobec legalnie istniejącego w Polsce Kościoła katolickiego. Pod pretekstem antypaństwowej działalności aresztowano wielu biskupów i księży oraz przeprowadzano konfiskatę znacznej części majątku kościelnego. Dnia 18 stycznia 1951 r. Rada Państwa wydała dekret

„O tworzeniu, obsadzaniu i znoszeniu stanowisk kościelnych“. Wobec zaistniałych okoliczności Kościół katolicki w Polsce, kierowany przez ks. Stefana kardynała Wyszyńskiego, zajmował jednoznaczne stanowisko, w którym nie aprobował postanowień ówczesnej władzy. Za chwilę obejrzymy fragment filmu, w którym usłyszymy wypowiedź Prymasa Polski w tej sprawie.

2. Klatka filmowa ukazująca los Kościoła Katolickiego w Polsce:

W poczuciu najwyższego obowiązku Episkopat Polski wskazuje na tragiczny los Kościoła w Polsce. Dzieci katolików kształci się wbrew woli rodziców w duchu marksistowskim i w atmosferze antyreligijnej. Kościół katolicki w Polsce hołduje myśli: „Co jest cesarskie cesarzowi, a co boskie Bogu” i czyni wszystko, by to zadanie wypełnić jak najsumienniejsz, ale zastrzega, że rzeczy Bożych na ołtarzach składać nie wolno. Non possumus! W imieniu Episkopatu Polski kard. Stefan Wyszyński.

3. Po obejrzeniu pierwszej klatki filmowej prosimy uczniów o ich komentarz. Wypowiedzi uczniów.

4. Refleksja katechety:

Za chwilę obejrzymy inne fragmenty filmu „Prymas - trzy lata z tysiąca”. Zobaczymy w nich życie Stefana kardynała Wyszyńskiego Prymasa Polski podczas pobytu w miejscu odosobnienia w Stoczku Warmińskim. Z filmu dowiemy się, że w czasie więzienia Prymas był podsłuchiwany, szpiegowany, manipulowany. Wszystko po to, by się złamał. Swój trudny los dzielił kardynał Wyszyński z ks. Stanisławem – kapłanem i siostrą Leonią, która posługiwała księżom w więzieniu. Obok głównej roli, jaką w filmie jest ks. Prymas proszę, abyście zwrócili uwagę na postać pracownika więziennego – Molendę.

Zadania dla uczniów:

1. Po obejrzeniu sceny (7), w której ks. Prymas otrzymuje paczkę od swojego ojca, zastanówcie się i napiszcie w kilku punktach, jakie uczucia mogła wyzwolić u ks. Prymasa przedstawiona sytuacja?
2. Po obejrzeniu sceny (7), w której ks. Prymas otrzymuje paczkę od swojego ojca zastanówcie się i napiszcie w kilku punktach, jakie emocje wywołuje w Was obejrzana scena?
3. Po obejrzeniu sceny (9), w której ks. Prymas opiekuje się ks. Stanisławem zastanówcie się i napiszcie w kilku punktach, jakie rodzą się w Was uczucia?
4. Po obejrzeniu sceny (10), w której ks. Prymas zawiera swoje życie Matce Bożej zastanówcie się i napiszcie w kilku punktach, dlaczego Prymas powierzył się opiece Maryi?
5. Po obejrzeniu sceny (11), w której Molenda próbuje naśladować ks. Prymasa zastanówcie się i napiszcie w kilku punktach, co sądzicie o takiej postawie?

Po zakończeniu pracy uczniowie prezentują zapisane wypowiedzi. (Wspólnie z uczniami należy przedyskutować te odpowiedzi.)

W kolejnej części lekcji katecheta w krótkim wykładzie nawiązuje do pojęcia godności człowieka.

Ludzie w relacjach między sobą, często w zależności od kontekstu sytuacyjnego, przejawiają różnorakie zachowania. W jednych zachowaniach przejawia się wielkość i godność człowieka; w innych pogarda i upadek człowieka. Zastanówmy się: czym jest godność, co to pojęcie oznacza.

Młodzież metodą asocjogramu definiuje pojęcie godności. Celem podsumowania uczeń odczytuje def. godności zawartą w KKK 1934 - *Godność jest wewnętrznym, wrodzonym i naturalnym znamię człowieka, niezależnym od kontekstu społecznego i historycznego. Społeczeństwo i historia nie nadają jej człowiekowi, ale mają obowiązek jej poszanowania i chronienia. Dotyczy ona w ten sam sposób kobiet i mężczyzn, dzieci, ludzi starych i młodych, zdrowych i niepełnosprawnych, biednych i bogatych. Wszyscy ludzie, mając tę samą naturę i to samo pochodzenie, cieszą się równą godnością (KKK 1934). Skoro wszyscy ludzie są równi co do godności, upada podstawa wszelkiej teorii lub praktyki, które wprowadzają różnice między ludźmi ze względu na ich godność.*

Pytanie do uczniów: *Czy po obejrzeniu kilku scen z filmu Prymas, potraficie wskazać przekonujące przykłady potwierdzające, że Stefan kardynał Wyszyński posiadał swoją wielkość i godność?*

Zadanie domowe:

W 8-10 zdaniach zinterpretuj słowa Prymasa Tysiąclecia: „Nie wystarczy urodzić się człowiekiem, trzeba być człowiekiem”

1. Po obejrzeniu sceny, w której ks. Prymas otrzymuje paczkę od swojego ojca, zastanówcie się i napiszcie w kilku punktach, jakie uczucia mogła wywołać u ks. Prymasa przedstawiona sytuacja?
2. Po obejrzeniu sceny, w której ks. Prymas otrzymuje paczkę od swojego ojca. zastanówcie się i napiszcie w kilku punktach, jakie emocje wywołuje w Was obejrzana scena?
3. Po obejrzeniu sceny, w której ks. Prymas opiekuje się ks. Stanisławem za stanówcie się i napiszcie w kilku punktach, jakie rodzą się w Was uczucia?
4. Po obejrzeniu sceny, w której ks. Prymas zawiera swoje życie Matce Bożej zastanówcie się i napiszcie w kilku punktach, dlaczego Prymas powierzył się opiece Maryi?
5. Po obejrzeniu sceny, w której Molenda próbuje naśladować ks. Prymasa zastanówcie się i napiszcie w kilku punktach, co sądzicie o takiej postawie?